

BÖLÜM 2

ÇALIŞMA HAYATININ DEĞİŞİMİ VE SENDİKALAR

Cavit ÇOLAKOĞLU¹

GİRİŞ

Çalışma yaşamında değişim, özellikle teknolojik alandaki hızlı değişmeye bağlı olarak son yıllarda hız kazanmıştır. Özellikle 1980 sonrası dönemde istihdamdan ücret sistemlerine kadar birçok alanda değişim gerçekleşmiştir. Ortaya çıkan bu değişim çalışma yaşamında olumlu ve olumsuz etkileri olmuştur. Bu değişim devam ettiği müddetçe de bu etkilerde değişerek devam edecektir.

Çalışma yaşamındaki değişim sadece işçi ve işverenler ile sınırlı kalmamış, çalışma yaşamında etkili olan yapıların da değişimini beraberinde getirmiştir. Bu kurumlardan belki de en önemlisi işçi örgütleridir. Çalışma yaşamında sosyal diyalog önemli bir kavramdır. Çalışma yaşamında sosyal diyalog, en önemli işçi örgütü olan işçi sendikaları ve işveren veya işveren temsilcileri arasında olduğu gibi işçi sendikaları-işveren-devlet olmak üzere üçlü bir yapı şeklinde de gerçekleşebilmektedir. Sendikaların yaşanan değişime ayak uydurmaları çalışma yaşamındaki üçlü yapının sağlıklı bir şekilde işleyişi için oldukça önemlidir. Bu çalışmada ise Türkiye’de sendikal gelişimin yanı sıra işçi sendikalarının çalışma yaşamındaki değişime nasıl uyum sağladıkları tartışılacaktır.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Artvin Çoruh Üniversitesi, Hopa Meslek Yüksekokulu, İnsan Kaynakları Yönetimi Programı, cavitc@artvin.edu.tr

KAYNAKLAR

- Aydoğanoglu, E. (2011). *Dünyada ve Türkiye'de Sendika-Siyaset İlişkisi*. 2.Basım. Ankara: Kültür- Sen Yayınları.
- Büyüksahin, S. (1997). *Türkiye'de devletin bireysel çalışma ilişkilerine yasal müdahalesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi SBE.
- Carrell, M. R. ve Heavrin, C. (2001). *Labor Relations and Collective Bargaining (6th Edition)*. New Jersey: Prestice Hall.
- Çavdar, T. (2005). *Türkiye İşçi Sınıfı Tarihinden Kesitler*. İstanbul: Nazım Kitaplığı.
- Çetik, M. ve Akkaya, A. (1999). *Türkiye'de Endüstri İlişkileri*. İstanbul: Tarih Vakfı.
- ÇŞGB (2022). Sendikal İstatistikler. <https://www.csgb.gov.tr/istatistikler/calisma-hayatistatistikleri/sendikal-istatistikler/isci-sayilari-ve-sendikalarin-uye-sayilari-hakkinda-tebligler/>, Erişim Tarihi: 12. 09. 2022.
- Delican, M. (2012). *Endüstri İlişkileri*. Sendikacılık Akademisi Ders Notları 1. Ed. Ali İhsan Özeroğlu. Ankara: Türk-İş Yayınları.
- Ekin, N. (1989). *Endüstri İlişkileri*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Hançerlioğlu, O. (1993). *Felsefe Sözlüğü*. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Held, D. (2003). *Rethinking Globalization*. D. Held ve A. McGrew (der.), The Global Transformations Reader: An Introduction to the Globalization Debate. London: Polity Press.
- Huberman, L. (1994). *Feodal Toplumdan Yirminci Yüzyıla*. Çev. Murat Belge. Ankara: Dost Yayınları
- ILO (1996). *Glossary of Industrial Relations and Related Terms*. Bangkok: ILO Publication.
- Işık, A. (2009). Geçmişten Günümüze Sanayileşme Süreci, *Entrepreneurial Trade Fair (Turkmenistan) 2009*. ss.162-174.
- Kocabaş, F. (2004). Endüstri İlişkilerinde Dönüşüm, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, s.10, ss. 6-9.
- Koç, Y. (1998). *Sendikacılık Tarihi*. Ankara: TÜRK-İŞ Eğitim Yayınları.
- Koray, M. (1994). *Değişen Koşullarda Sendikacılık*. İstanbul: TÜSES Yayınları
- Kozak, İ. (1992). İşçi Sendikalarının Tarihi Gelişimi (İngiltere Örneği). *Journal of Social Policy Conferences*. ss. 63-81.
- Kutal, G. (1982). Çok Uluslu Şirketlerin İşçi-İşveren İlişkilerine Etkisi . *Journal of Social Policy Conferences* , 0 (31) , 247-272.
- Lodge, D. (2003), *İyi İş*. Çev. Ülkü Demirtepe. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Mahiroğulları, A. (2017). 1980 Sonrasının Sosyoekonomik Değişim ve Dönüşümü Bağlamında Sendikacılıkta Gelinek Nokta, *HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*. c: 6 s: 16. ss: 499-512.
- Mahiroğulları, A. (2020). *Dünyada ve Türkiye'de Sendikacılık*. 4.Baskı. Bursa: Ekin Yayıncılık.
- Özbek, O. (2007), Türkiye'de Özelleştirme: Ekonomik ve Sosyal Etkileri, *AR&GE Bülteni*, s.4-8.

- Selek Öz, C. & Bulut, E. (2014). 'Düzgün İş' Bağlamında Mevsimlik Gezici Tarım İşçilerinin Çalışma Koşullarının Değerlendirilmesine Yönelik Bir Alan Araştırması, *Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi*, vol. 16, no. 1, pp. 99-121, 2014.
- Selamoğlu, A. (2004). Örgütlenme Sorunu ve Sendikalar Yapıda Değişim Arayışı, *Çalışma ve Toplum Dergisi*, c.2, s. 2, ss. 39-54.
- Sönmez Çalış, Ö. A. (2021). İnsan Kaynakları Yönetiminde Yeni Boyutlar, Uluslararası İnsan Kaynakları Açısından Expat Yönetimi. Ed. Prof. Ersin Kavi. Ankara: Ekin Kitabevi.
- Talas, C. (1992). Türkiye'nin Açıklamalı Sosyal Politika Tarihi. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Talas, C. (1997). Toplumsal Ekonomi. Ankara: İmge Yayınevi.
- Tekgün, Ö. A. (2014). Sendikacılık ve Türkiye Turizm Sektörü, *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt:2, Sayı:2, ss:125-152.
- Yücel, A. (1980), Emek Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri, Kalite matbaası, Ankara
- Zeytinlioğlu, E. (1992), Ekonomik Doktrinler ve Ekonomik Sistemler. İstanbul: Mim Matbaacılık.